

Húsvét Szent Háromnapja

Húsvét vigíliája

Ter 1,1–2,2 * Kiv 14,15–15,1 * Ez 36,16-17a.18-28 * Róm 6,3-11 * Mt 28,1-10

A keresztségre készülők, a hittanulók és velük mi mindannyian, akik már megkeresztelkedtünk, ezen az éjszakán még egy összefoglaló oktatásban részesülünk. Az olvasmányok közül egyik-másik elhagyható, vannak azonban olyanok, amelyeknek mindenképpen el kell hangzaniuk.

Olvasni kell a világ teremtéséről, mert ezen az éjszakán a föltámadt Jézusban a világ újjáteremtését, az új eget és új földet szemléljük. Ádám bűnbeeséséről is kellene hallanunk, hiszen az új Ádamban, Krisztusban istengyermeki életet nyertünk engedelmissége révén.

Hallanunk kell az egyiptomi szabadulás történetét, nemcsak azért, mert ez előképe a Krisztus vérében végbement szabadulásnak és a végső világvégi egyetemes szabadulásnak, hanem mert Isten korábbi nagy tetteit nem szabad elfelednünk. Az Egyház Izrael megszabadulásáért is hálát ad, és azt is ünnepli. Olvasni kell a próféták jövendöléseit a tiszta vízről, amely lemossa a bűnt (ez a keresztség), az új leheletről, melyet a Feltámadott közöl velünk (ez a Szentlélek), az új szívről (a megkeresztelt ember új teremtmény), az új törvényről, amely az új szívbe lesz írva (ez a szeretet). A keresztelés szertartása után aztán az Evangélium végső világosságában „asztalhoz ülhetünk”, mint az emmauszi tanítványok, és vehetjük az élet kenyerét, magát a föltámadt Krisztust.

A mai éjszaka olvasmányrendje tükrözi az ősi hitoktatást, amelynek anyagáról azt mondja Szent Ágoston: a hittanulóknak mindent meg kell tanítani a világ teremtésétől kezdve Krisztusig, de csak nagy vonalakban, és arra rámutatva, hogy mindezt szeretetből tette értünk az Isten.

Igazából ez a mai éjszaka egy titokzatos emmauszi út, ahol nem egyetlen szentírási szöveg ragyog fel az éjszakában lámpásként, hanem egyszerre az egész ószövetségi szentírás fénybe borul a feltámadt Krisztus jelenléte miatt, hiszen ő *Mózesen kezdve valamennyi prófétánál megmagyarázta, ami az Írásokban őróla szól*. Az emmauszi tanítványoknak nem csupán az értelmük világosult meg, hanem szívük is lángolni kezdett, mert itt nemcsak összefüggések megértéséről van szó, hanem egy pár perc múlva történő belobbanásról, amikor felismerik őt a kenyértörésnél: mindent megértenek, vagyis a teremtést, a történelmet, Izrael útjait; az összes korábbi isteni ígéretet, mert nyilvánvalóvá lesz számukra, hogy Jézus Krisztus Isten Fia, valóságos Isten és valóságos ember.

A mai éjszaka tanít meg minket elmélkedni a szentírásról, amely csak a Krisztusba vetett hit fényénél és a kenyértörés szentmisés valóságában érthető, ugyanakkor az írások (az Ószövetség) Krisztusra vetnek fényt: *„Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?”*

Csak a „beavatottak”, vagyis a megkereszteltek, megbérmáltak és a hittal áldozók „érthetik meg” a maguk teljességében az írásokat, mert azok Jézus Krisztusban vannak, aki az írások Alfája és Omegája, kulcsa, világossága, értelme és beteljesítője.

Ebben az éjszakai nagy bevonulásban hozzánk társul a Feltámadott, hiszen a tűz, amelyet megáld az Egyház, jelképezi a nekünk adott Szentlelket, aki feltámasztotta Jézust a sírból. Tehát ugyanazon Lélekben van Jézus embersége, mint amely Lélek bennünk van a hit által (*„Istenünk, te szent Fiad által isteni fényességed tüzeit azaz a Szentlelket adtad híveidnek...”* – hangzik a tűzszentelési könyörgésben). Erről a tüzről gyűjtjük meg a húsvéti gyertyát, amely

a Feltámadott jelenlétének látható jele: Krisztus világossága; de meggyújtjuk saját gyertyáinkat is, mert bennünk is él és világít a Jézust feltámasztó Lélek. Így a Szentlélektől megvilágosítva és fölemelve Jézus feltámadott létmódjára olvassuk végig nagy vonalaiban az egész szentírást – majd szenteljük meg a keresztelendők számára a vizet. A tűz (a Lélek: az égő húsvéti gyertya) beleereszkedik a vízbe, mert vízből és Szentlélekből születik újjá az ember Isten igéje által.

Csak ezután ülhetünk asztalhoz az éjszaka közepén az emmauszi tanítványok boldog és megrendítő felismerésével, de most már az apostoli közösségben, ahol Péter vezetésével teljessé vált a hitvallás.

Minden szentmise rövidítve ezt az utat járhatja be velünk, mert abba akar beavatni minket a liturgia Szentlelke, ami a mi igaz történetünk: hogy mi mind Jeruzsálemből (a Paradicsomkertből) jövünk szomorúan e világ útjaira, de hozzánk társul az élet Ura, az Isten szent Fia, a föltámadt Krisztus, és igéjével megvilágosít, szent testével és vérével új életet ad, és visszavezet; de már nem a régi Jeruzsálembé, hanem az újba, ahol angyalok és szentek sokasága vár bennünket.